

Fritt fram att välja geoenergi

I tre år har Milka Bozicevics fått vänta på att få installera en geoenergianläggning. Medan tvisten med kommunen pågick har fastighetens oljepanna förbrukat tusentals liter villaolja, vilket utan tvekan inte har gagnat miljön i Värnamo.

Historien om fastighetsägaren som i strid med kommunen vilja velat satsa på en bergvärmeanläggning istället för anslutning till det kommunala fjärrvärmenätet tycks äntligen, efter tre år,

fått ett lyckligt slut. Miljööverdomstolens utslag i början av våren var helt entydigt: Milka Bozicevic får installera en bergvärmeanläggning i sin lilla hyresfastighet.

Kommunens argument mot bergvärmeanläggningen höll inte. Miljööverdomstolen konstaterar i sin dom att fjärrvärme inte automatisk är ett bättre alternativ än bergvärme. I domen påpekas bl.a. följande:

”Bedömningen av vilken form av uppvärmning som utgör bästa möjliga teknik, bör göras med hänsyn till den sammantagna miljöpåverkan – och inte endast till utsläppen av koldioxid – från respektive uppvärmningssystem.

Som framgår av Energimyndighetens yttrande kan det inte entydigt sägas om fjärrvärme eller bergvärme kan anses vara bästa möjliga teknik med hänsyn till den sammantagna miljöpåverkan. Det är därför inte miljömässigt motiverat att, med hänvisning till att M.B. har möjlighet att ansluta sig till fjärrvärmenätet, förbjuda honom att installera en bergvärmeanläggning på den aktuella fastigheten.

Det kan också anmärkas att det oftast inte torde vara nödvändigt att i det enskilda fallet utreda om fjärrvärme eller bergvärme utgör bästa möjliga teknik med hänsyn till uppvärmningsoptionens sammantagna miljöpåverkan. Båda alternativen torde normalt uppfylla de hänsynskrav som enligt 2 kap. 3 och 7 § miljöbalken är rimliga att ställa.”

Domstolsutslaget räcker för att Milka Bozicevic skall kunna göra ett eget val och domen kommer att vara prejudicerande för bedömning av eventuella likartade tvister mellan fastighetsägare och kommunala tillsynsmyndigheter.

Även Värnamo kommun sägs välkomna Miljööverdomstolens utslag eftersom det klargör vilka principer som skall gälla vid bedömning av liknande kommunala ärenden framöver. Familjen Bozicevics kamp mot kommunen har tidigare beskrivits bland annat i *Borrsvängen* 2/2008.

För närvarande pågår en liknande tvist mellan Kristianstad kommun och Akademiska Hus AB. Även här har Energi-myndigheten lämnat ett yttrande med samma innebörd som i Värnamo-fallet.

Ny VD hos Styrud AB

De senaste åren har antalet kvinnor på höga chefsposter inom den privata sektorn ökat väsentligt. Bland Geotec-anslutna företag är det Styrud AB som anger tonen – koncernen har nyligen utsett Kerstin Jansson till ny VD.

Kerstin Jansson har varit ekonomischef i koncernen sedan 2007. – Jag är van vid att arbeta i en tuff och mansdominerad miljö som entreprenadbranschen, säger Kerstin.

– Min viktigaste uppgift är att säkerställa kontinuitet med fortsatt tillväxt och bibehållen god lönsamhet. Tillsammans med Styruds erkänt skickliga projektledare och rutinerade personal, känner jag mig helt trygg i uppfattningen att utvecklingen går åt rätt håll. Vi har en bred kundbas och efterfrågan på våra tjänster är fortsatt glädjande stor.

Styrud-koncernen består av ett antal relativt fristående bolag, vart och ett med något olika profil och självständiga utvecklingspotential. – Det gäller att hålla ihop bolagen i koncernen, se till att erfarenheter och kunskaper sprids i organisationen och att synergier skapas. Samtidigt måste bolagen få utvecklas självständigt på just det sätt som är bäst för varje bolag. Det här är en känslig balansgång, men just därför en stimulerande utmaning, menar Kerstin Jansson.

De fem bolagen i Styrudkoncernen består idag av fem olika bolag och har ca 160 årsanställda. Den avgående VD:n, Crister Renkel, har efter 17 års arbete inom koncernen på olika poster beslutat sig för att återgå till egen verksamhet.

Har du bytt arbetsplats? Har ditt företag flyttat?
Eftersändning av post är tidsbegränsad. Hjälp oss att hålla
Borrsvängens adressregister aktuellt - anmäl dina nya
adressuppgifter med ett kort e-postmeddelande till
redaktion@geotec.se

Prisbelönte dr. Bindeshwar Pathak visar upp Sulabh:s minienhet för avloppshantering och produktion av biogas (foto: Sulabh International Social Service Organisation)

Arbete för bättre sanitetsstandard belönas

Medan vi i Sverige diskuterar förhöjda krav på avloppshantering, kämpar mottagaren av årets Stockholm Water Prize, dr Bindeshwar Pathak, för att tillförsäkra miljontals indier grundläggande sanitär standard.

Dr Bindeshwar Pathak har för 39 år sedan grundat rörelsen Sulabh Sanitation Movement. Organisationen arbetar för att höja sanitetsstandarden för de miljontals indier som inte har tillgång till toalett eller använder sig av primitiva latriner. I verksamheten ingår både utveckling av enkla sanitetssystem, informationskampanjer, hälsoutbildning m m. Man utvecklar även miljövänliga energikällor och avloppsanläggningar.

Organisationen har tidigare uppmärksammats av bl. a. FN för sina sanitetsstationer med bad-, toalett- och tvättmöjligheter. Sedan flera år har Sulabh Sanitation Movement status som FN:s specialkonsulter.

Sulabhs offentliga toalett- och tvättanläggningar, som bygger på Pathaks teknik, finns idag på ca 7500 platser och används av miljontals människor.

Stationerna erbjuder en ekonomiskt bärkraftig, ekologisk och kulturellt acceptabel lösning på sanitetsproblemen i tätbefolkade slumområden och på offentliga platser. I dessa anläggning krävs det endast ca 1,5 liter vatten per spolning vilket skall jämföras med nästan 10 liter i vanliga indiska toaletter.

Bindeshwar Pathak arbetar även för att de kastlösa situation i Indien skall förbättras både vad gäller deras ekonomiska möjligheter, sociala ställning och levnadsstandard i övrigt.

Bindeshwar Pathak kommer att ta mot 2009 års Stockholm Water Prize vid en prisceremoni i Stockholms stadshus under World Water Week i Stockholm i augusti.

Mer information finns på webbsidan <http://www.kpmg.se/pages/108217.html>

... svarar när du ringer,

fast ibland kan det dröja en bra stund. Lyckas du inte komma fram återkom någon stund senare, för vi vill gärna prata med dig också.

Branschkontorets telefonnummer är 0413-244 60.

Johan Barth, VD, svarar varje arbetsdag utom när han är på resande fot.

Tina Sjögren, sekreterare, är alltid nära.

Henryk Rozenberg, redaktör, finns på plats (för det mesta) hela arbetsveckan.

Säkerhetsfoldern uppdaterad

Dags att fräscha upp borrhings säkerhetstänkandet!

Föreningen för Avancerad Borrning (FAB) har för flera år sedan initierat framtagningen av en säkerhetsfolder med siktet inställt på borrhingsbranschen. I april har foldern "Borrhings säkerhet"

utkommit i en tredje, uppdaterad, upplaga. Den belyser några för borrhingsbranschen specifika risker och hur dessa kan förebyggas – en lämplig lektyr för varje borrhingsföretags ledare och anställda.

Foldern är tryckt i A5-format och kan lämpligen buntas ihop med all övrig maskindokumentation som bör finnas på varje rigg.

Foldern beställes enklast via FAB:s respektive Geotecs webbplats (www.fab.w.se resp. www.geotec.se). Den kan även laddas ner i PDF-format från respektive webbplats.

Effektiv tätning av borrade vattenbrunnar

NYTT!
Acceleratorpulver både i cementpatron och plugg.

- Fyll plastpåsen med tempererat vatten, ca 20°. Vänta 30 minuter.
- Släpp ner patronen följd av lättbetongpluggen och tryck ner till stopp. Därefter tryck och rotera tills du når berget.
- När pluggen krossas och blandas med cementpastan i påsen härdar blandningen och spalten plomberas. Blås ren borrkronan och börja bergborra efter ca 45 minuter.

Tätningssats för 5,5"	290:-
Tätningssats för 4,5"	270:-
Endast cementpatroner inkl. acc.flaska	145:-

Nordisk Cementteknik, tel. 0293-500 85, 070-207 70 72, e-post: info@nct.se

www.nct.se

Fiffig bult ökar säkerheten

Mining Magazine har utsett Roofex-bulten till årets produkt 2008. Roofex-bulten används främst för säkring och förankring av bergvägg vid underjordsborrning. Finessen med denna bult är att den följer bergväggens rörelser genom att öka sin längd (expandera).

I motsats till vanliga bultar (exempelvis Swellex), behåller den sin lastupptagningsförmåga, vilket väsentligen bidrar till säkrare arbetsmiljö för alla underjordsborrarna.

Roofex-bulten är en stång av kvalitetsstål i ett mjukt plasthölje som är fixerad i borrhålet med cement eller tunt murbruk.

Bulten har också en energidämpare som fungerar som ett glidelement över bultstången, vilket gör att bulten kan utvidga sig vid belastning samtidigt som den säkerställer att belastningskapaciteten är konstant. På det sätt kan bulten ta upp plötsliga materialförskjutningar så som bergsprickor eller seismisk aktivitet.

Roofex-bulten kan tillverkas i standardlängder för gruvdrift och tunnelgrävning och förskjutningskapaciteten kan anpassas under tillverkning. Tack vore en inbyggd "måttsticka" visas bultens aktuella längd efter att den har utsatts för belastning.

Per Malmberg, företagsledare i fjärde generationen för Malmberg Gruppen i Yngsjö, har belönats med "Medalj för gagnarik gärning inom svenskt näringsliv". Utmärkelsen delas ut årligen av Kungliga Patriotiska Sällskapet till personer som har utmärkt sig som framstående entreprenörer.

Utmärkelsen tilldelas bara företagare som är verksamma i sina egna företag. Syftet med medaljen är att hedra mottagaren för ett långsiktigt betydelsefullt arbete och att inspirera andra.

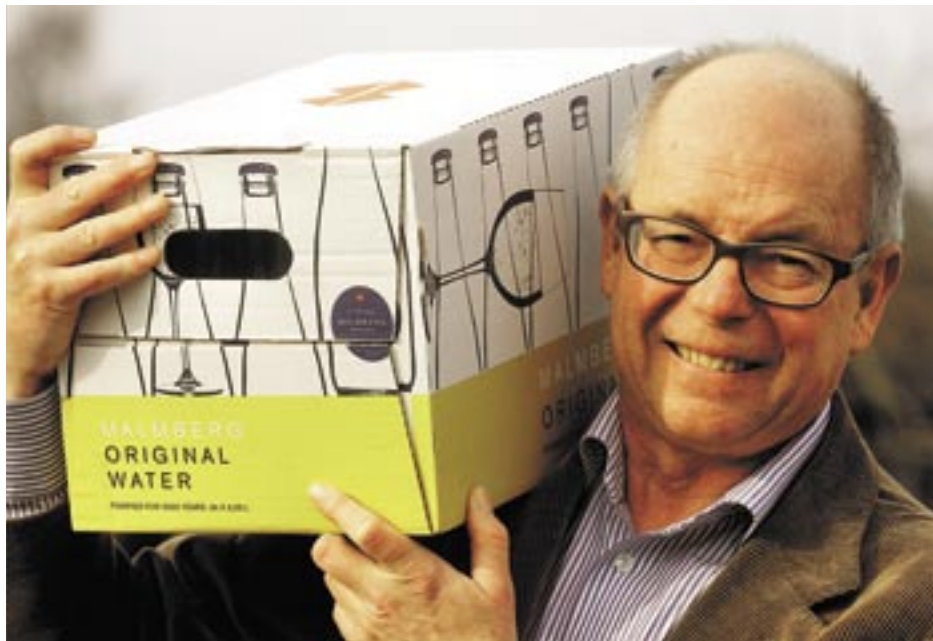
I sin motivering skriver Sällskapet följande:

"Per Malmberg har fokus på uthållig affärsverksamhet, Ren Energi och Rent Vatten, det vill säga miljöteknik. Han har skapat en företagsgrupp med 120 anställda och 300 miljoner kr i nettoomsättning, inklusive dotterbolag i Tyskland och Litauen.

Just nu är företaget aktuellt med stort geoenergiprojekt på Arlanda. Stora biogasanläggningar i Tyskland, Österrike och Sverige samt större vattenreningsanläggningar i Norge och Östeuropa."

Grunden till dagens Malmberg Gruppen i Yngsjö lades redan för drygt 140 sedan då Jöns Mattisson-Malmberg startade sin smedja i Åhus. Han kom på idén att använda plåtrör och en förlängd jordborr för att nå större djup och därigenom förhoppningsvis få bättre vatten.

Per Malmberg belönad med näringslivsmedalj

Per Malmberg övertog företagsledningen år 1973 och fem år senare blev företaget medlem i Geotec. Smedjan är för länge sedan borta, men utvinning och hante-

ring av vatten är fortfarande företagets huvudverksamhet. Och Malmberg Gruppen är fortfarande ett äkta familjeföretag.

Årets brunnborrautbildning startar i september!

På uppdrag av Arbetsförmedlingen anordnar vi återigen en

30 veckors arbetsmarknadsutbildning i vatten-, energi- och grundläggningsborrning (utb.kod 42745)

Utbildningen kommer att starta den 14 september på Hvilan Utbildning utanför Malmö. Är du arbetslös, kontakta snarast din handläggare på Arbetsförmedlingen eller hör av dig till oss för närmare information (senast i början av juli).

Utbildningen är riksrekryterande.

GEOTEC
Svenska Borrentreprenörers Branschorganisation

tel.: 0413-244 60 • fax: 0413-217 55 • webbplats: www.geotec.se • e-post: info@geotec.se

Satsa mer på geoenergi!

Kraftigare satsning på geonergi är nödvändig, skriver Geoenergigruppen i sin rapport framtagen inom ramen för Vägval Energi – ett projekt som drivs av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) och finansieras av bl.a. Energimyndigheten och Svenskt Näringsliv.

Projektet Vägval energi syftar till att belysa framtida energianvändning med hänsyn tagen till miljöeffekter, utvecklingspotential, politiska och ekonomiska konsekvenser o d. Inom projektet har det skapats ett antal arbetsgrupper för att analysera de olika energislagen som står till buds och deras användningsområden.

I Geoenergigruppen ingår Olof Andersson (SWECO och Lunds Tekniska Högskola), Johan Barth (Geotec) och Göran Hellström (Luleå Tekniska Universitet).

I september i år avslutas Vägval energi-projektet med ett beslutsunderlag för politiker inom energiområdet.

I projektets första rapport, skriven i höstas av professor Marian Radetzki,

analyseras samhällets stigande kostnader för energiförsörjningen och för klimatåtgärder. Radetzki påpekar att dessa kostnader kommer att påverka världsekonomin på ett avgörande sätt.

Geoenergigruppens rapport offentliggjordes i våras. Skriften innehåller en bred presentation av olika typer av geoennergianläggningar och deras aktuella användningsområden. Det kanske viktigaste rapportkapitlet handlar om geoennergins potential, förslag till insatser för att höja kompetensen hos de som arbetar inom området och uppslag till tekniska förbättringar.

Kompetenshöjningen har redan initierats genom Geotrained - ett nyligen inlett EU-projekt som syftar till att utbilda

framtida utbildare inom geoenergiområdet och harmonisera geoennergins ställning inom EU.

Denna satsning på utbildning bör, enligt gruppen, resultera även i att geoenergi förs in i nationella utbildningsprogram på universiteten och högskolor samt utgöra ett självklart inslag i utbildningen av konsulter, arkitekter och byggare.

Inom det tekniska området efterlyser gruppen bl. a. förbättringar av borrhålsvärmväxlare, vidareutveckling av datorbaserade hjälpmedel för dimensionering av anläggningar m m.

Gruppen menar att geoenergifrågan måste få större plats i de politiska sammanhangen där det fattas beslut om samhällsstöd för vidareutveckling och implementering av geoenergiteknologi.

Rapporten i sin helhet finns tillgänglig på Geotecs webbplats (www.geotec.se – se Pressrum).

Markku Teräsvasara, VD Atlas Copco CMT Sweden AB (bakom ratten) och William Teeling, VD Dynapac Nordic AB.

Atlas Copco CMT och Dynapac går samman

Två världsledande tillverkare av utrustning för anläggningsarbeten och vägbyggnation har i början av juni gått samman i ett gemensamt bolag. Samtidigt invigdes i Göteborg ett nytt toppmodernt servicecenter för region Väst.

Det nybildade bolagets huvudkontor kommer att ligga i Nacka och bolagets VD blir Atlas Copco CMT Sweden AB:s nuvarande chef, Markku Teräsvasara.

– Målsättningen är att skapa Sveriges starkaste supportorganisation inom våra specialistområden. Det blir en stark, gemensam organisation med fokus på kompetens och riktstäckande support, säger Markku Teräsvasara.

Tidigare kunder till respektive bolag behåller sina befintliga kontaktpersoner, samtidigt som de nu får tillgång till ett större servicenätverk.

Den nybyggda, gemensamma serviceanläggningen ligger i Högsbo, Göteborg, där man samlat all försäljning och service från Dynapac och alla Atlas Copcos verksamheter under ett och samma tak.

**Söker ditt företag efter fler borrhare?
Är du en borrhare som söker jobb?**
Besök arbetsmarknadssidan på Geotecs webbplats - www.geotec.se